

**Nader onderzoek vissen
polder 't Hoekje**

Auteur:	Ir. [REDACTED]
Opdrachtgever:	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Datum:	25-07-2013
Autorisator:	[REDACTED] [REDACTED]
Status:	Eindrapport
Registratienummer:	201300144

Inhoud	
1 Inleiding	2
2 Veldwerk.....	2
3 Resultaten	3
4 Conclusie.....	4
5 Bronnen.....	6
Bijlage 1. Soortenlijst.....	7

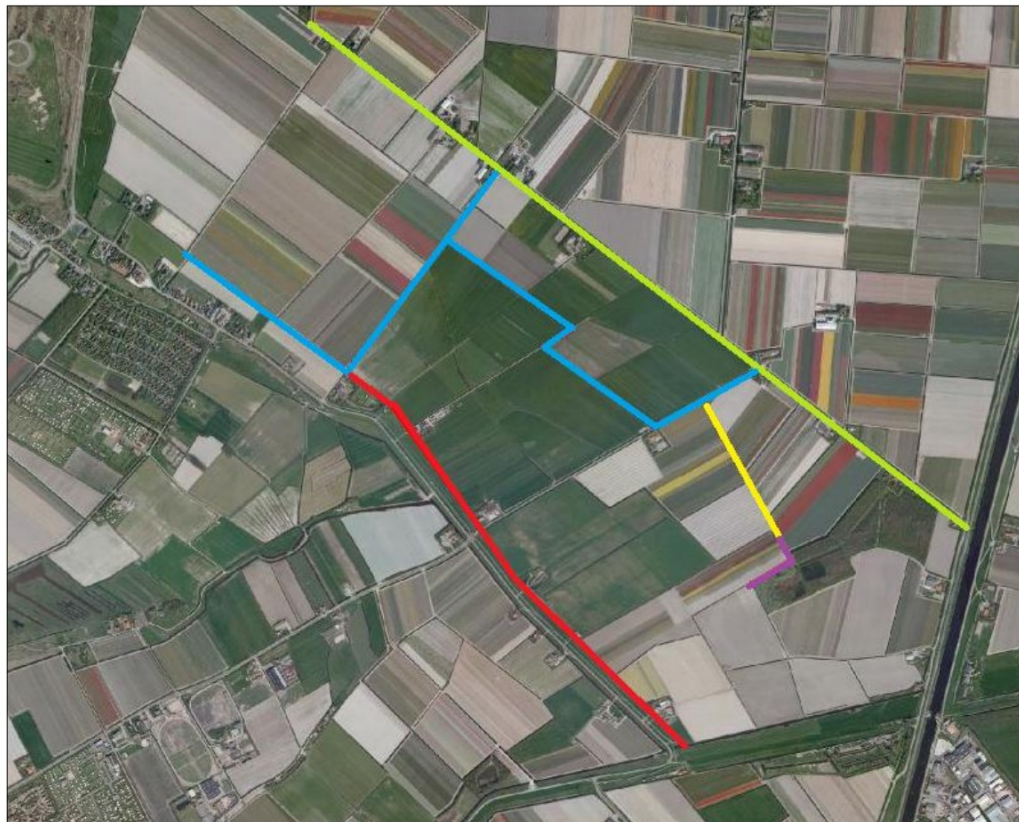

1 Inleiding

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft het voornemen om verschillende aanpassingen te doen in het watersysteem van polder 't Hoekje. Deze polder is gelegen ten noorden van Callantsoog. In het kader van dit voornemen is een quickscan flora en fauna uitgevoerd (Kroon, 2013). In de quickscan wordt geconcludeerd dat de soorten Kleine modderkruiper (tabel 2 Flora- en faunawet) en Bittervoorn (tabel 3 Flora- en faunawet) mogelijk voorkomen in het plangebied. Naar aanleiding van de conclusies uit de quickscan heeft Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier aan Stichting Waterproef gevraagd om een vervolgonderzoek te doen naar vissen in het watersysteem van polder 't Hoekje. Het doel van het nader onderzoek is om uitsluitsel te geven over de aan- of afwezigheid van beschermde vissoorten in het plangebied. Mochten er beschermde soorten aanwezig zijn, dan moeten er afdoende mitigerende maatregelen getroffen worden en/of een ontheffing worden aangevraagd in het kader van de Flora- en faunawet.

2 Veldwerk

Op 5 juni 2013 zijn de watergangen in het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van Kleine modderkruiper en Bittervoorn. De watergangen werden bevist met een RAVON-schepnet volgens de methodiek uit de Handleiding NEM-Meetnet Beek- en Poldervissen. In de Scheidingsvliet werd op één locatie gebruik gemaakt van een waadpak, zodat de gehele watergang kon worden bemonsterd. Niet alle onderzochte watergangen staan direct in contact met elkaar. De Scheidingsvliet staat bijvoorbeeld niet in verbinding met de overige watergangen (afbeelding 1). Dit is van belang voor de verspreiding van (beschermde) vissen.

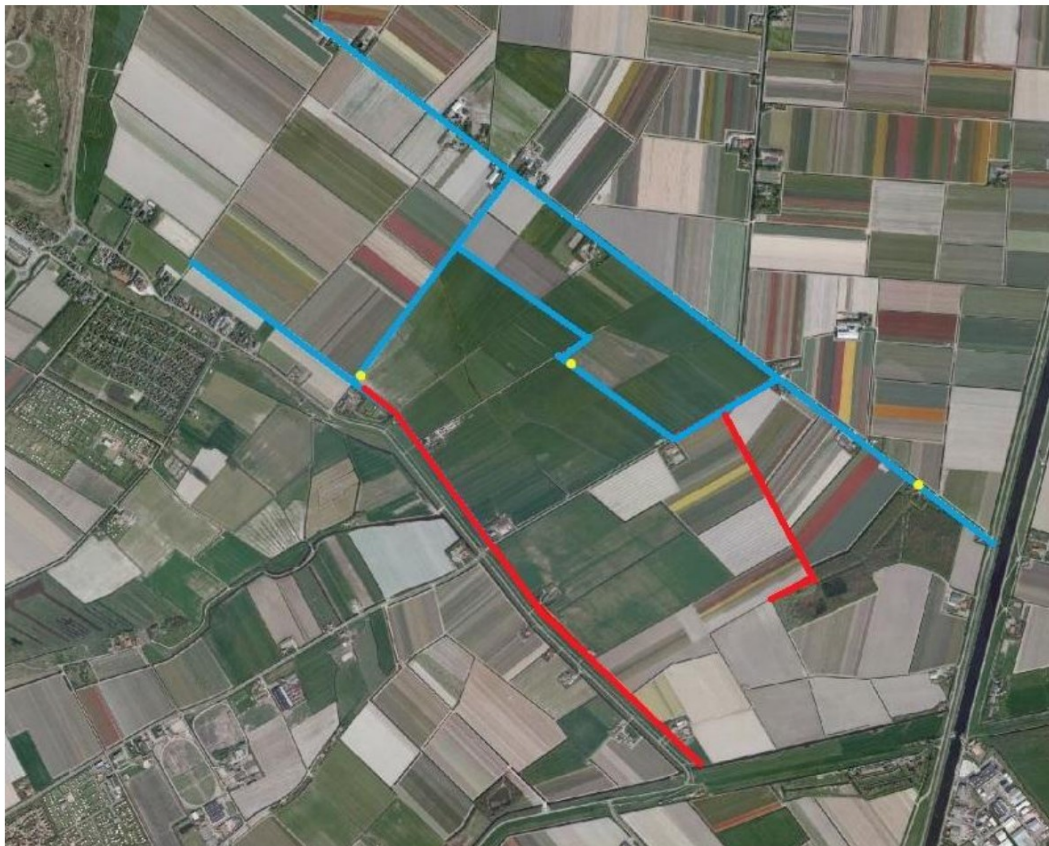

Afbeelding 1. Onderzochte watergangen. Watergangen met gelijke kleur staan in directe verbinding met elkaar. Groen: Scheidingsvliet.

3 Resultaten

Bittervoorn (tabel 3) is aangetroffen op drie locaties binnen het plangebied. Zowel in de Scheidingsvliet als in twee bredere watergangen binnen de polder is Bittervoorn aangetroffen (afbeelding 2). Er werden meerdere zoetwatermosselen aangetroffen in de Scheidingsvliet en een enkele op de oever elders in het plangebied. Deze mosselen vormen een cruciaal element in het leefgebied van Bittervoorn. De soort is namelijk afhankelijk van zoetwatermosselen voor de voortplanting (Herder, 2012). De oever van de Scheidingsvliet is op veel plaatsen begroeid met een smalle rietkraag en is over de gehele lengte vrij uniform. De overige watergangen variëren van brede weteringen tot smalle slootjes.

Afbeelding 2. Waarnemingen Bittervoorn (geel) en trajecten waar Bittervoorn verwacht wordt (blauw).

De Kleine modderkruiper (tabel 2) is alleen in de Scheidingsvliet aangetroffen. Behalve Kleine modderkruiper en Bittervoorn werden de volgende soorten aangetroffen: Tiendoornige stekelbaars, Driedoornige stekelbaars, Blankvoorn en Snoek.

Afbeelding 3. Bittervoorn uit Scheidingsvliet.

4 Conclusie

In de Scheidingsvliet zijn tijdens het onderzoek Kleine modderkruiper en Bittervoorn aangetroffen. Het biotoop van deze watergang is geschikt voor beide soorten. Over de gehele lengte van de Scheidingsvliet kunnen deze soorten verwacht worden. De Scheidingsvliet staat niet in directe verbinding met de overige onderzochte watergangen. De Kleine modderkruiper is niet aangetroffen in overige watergangen. Geconcludeerd wordt dat deze soort niet voorkomt in het plangebied buiten de Scheidingsvliet. Op twee locaties in de overige watergangen is wel Bittervoorn aangetroffen. Deze locaties betroffen de bredere tochtsloten in het gebied. Geconcludeerd wordt dat de Bittervoorn in een groot deel van de watergangen in het plangebied voorkomt (afbeelding 2).

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden in dit deel van de watergangen wordt geadviseerd om voldoende mitigerende maatregelen te nemen en/of een ontheffing aan te vragen voor de Bittervoorn. In enkele watergangen is het biotoop ongeschikt voor Bittervoorn (afbeelding 4). Bovendien staan deze watergangen niet in verbinding met de watergangen waar Bittervoorn is aangetroffen. Voor het uitvoeren van werkzaamheden in de watergangen waar geen Bittervoorn wordt verwacht, dient alleen de zorgplicht in acht genomen te worden.

Andere beschermde soorten van tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet zijn tijdens het onderzoek niet gevonden. Paling (tabel 2 Flora- en faunawet) komt ook voor in de omgeving van het plangebied (NDFF 2008-2013). Deze soort is met behulp van een schepnet niet goed vast te stellen. Op basis van het biotoop en de waarneming in de NDFF kan de Paling verwacht worden in de Scheidingsvliet. In de overige watergangen binnen het plangebied wordt de Paling uitgesloten.

Afbeelding 4. Watergang in het zuidoosten van het plangebied.

5 Bronnen

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland*. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Damm T., D. Hoozeboom & J.C.P.M. van de Sande. 2007. *Beschermde soorten in het beheergebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier*. –soortprotocollen en verspreidingskaarten- G&G rapport 2007-63. Van der Goes en Groot.

Herder, J.E. (red.) 2010. *Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen*. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting Ravon, Nijmegen.

Herder, J.E., J. Kranenbarg, D.M. Hoozeboom, J. Hamers & K. Dekker (red.), 2012. *Atlas van de Noord-Hollandse vissen*. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting Ravon, Nijmegen.

Kroon, T.F. 2013. *Quickscan flora en fauna watersysteem polder 't Hoekje*. Registratienummer 201300094, Stichting Waterproef.

Spikmans, F. & T. de Jong, 2006. *Het waarnemen van zoetwatervissen*. Stichting RAVON, Nijmegen.

Spikmans, F., J. Kranenbarg, L. Soldaat, M. de Zeeuw & A. van Strien, 2011. *Handleiding NEM-Meetnet Beek- en Poldervissen*. Stichting RAVON, Nijmegen.

Unie van Waterschappen. 2012. *Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen*.

Websites

<http://www.mineleni.nederlandsesoorten.nl/> ("Soortendatabase EL&I")

<http://ndff-ecogrid.nl> (NDFF)

<http://www.ravon.nl>

Stichting Waterproef is een onafhankelijk en geaccrediteerd laboratorium en voldoet aan alle geldende eisen. Stichting Waterproef verricht onderzoek naar grond, grondwater, waterbodems en Flora & Fauna en brengt daarover advies uit aan haar opdrachtgevers. Voor enige schade die het gevolg is van besluiten van opdrachtgevers op basis van het advies is Stichting Waterproef niet aansprakelijk.

Bijlage 1. Soortenlijst.

Nederlandse naam	Aantal	Locatie	Bescherming
Vissen			
Bittervoorn	1	112259/541332	Tabel 3 Flora- en faunawet
Bittervoorn	1	111279/541574	Tabel 3 Flora- en faunawet
Bittervoorn	1	110579/541492	Tabel 3 Flora- en faunawet
Kleine modderkruiper	1	112483/541160	Tabel 2 Flora- en faunawet
Snoek	1	112483/541160	-
Blankvoorn	1	110579/541492	-
Driedoornige stekelbaars	Meerdere		-
Tienddoornige stekelbaars	Meerdere		-
Overige soorten			
Kleine watersalamander	1	111066/540896	Tabel 1 Flora- en faunawet
Groene kikker	1	111914/541243	Tabel 1 Flora- en faunawet